

PSYn4500 Psychopatologie

Fakulta sociálních studií

podzim 2024

Rozsah

1/1/0. 3 kr. Ukončení: zk.

Garant

Mgr. Bc. Pavla Horká Linhartová, Ph.D.
Psychiatrická klinika FN Brno a LF MU
pavla.linhartova@med.muni.cz

Vyučující

Mgr. Bc. Pavla Horká Linhartová, Ph.D.
Mgr. Jan Beránek
Mgr. Martin Horký
Mgr. Adéla Látalová

Rozvrh

9. 10. 2024 16:00 – 19:30 (Mgr. Beránek)
23. 10. 2024 16:00 – 19:30 (Mgr. Linhartová)
6. 11. 2024 16:00 – 19:30 (Mgr. Beránek)
20. 11. 2024 16:00 – 19:30 (Mgr. Horký)
4. 12. 2024 16:00 – 19:30 (Mgr. Horký)
18. 12. 2024 16:00 – 19:30 (Mgr. Látalová)

výuka probíhá v posluchárně P31

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty podrobně s oborem obecné psychopatologie (psychiatrie) a přehledově s oborem speciální psychiatrie tak, aby studenti nejen byli schopni identifikovat a popsat psychopatologické jevy, ale také definovat, u kterých duševních onemocnění se jednotlivé psychopatologické fenomény a stavy vyskytují.

Výstupy z učení

Student bude po absolvování předmětu schopen

- definovat jednotlivé poruchy psychických funkcí
- popsat základní duševní onemocnění pomocí charakteristických psychopatologických fenoménů
- provést základní diferenciálně diagnostickou rozvahu na základě popisu psychopatologie
- popsat přítomný stav psychický pomocí terminologie obecné psychopatologie

Osnova

- Týden 1 (9. 10. 2024, Mgr. Beránek)
  - úvod, náplň předmětu, normalita a patologie, vztah psychopatologie a psychiatrie, nástin organizace psychiatrické péče v ČR, nástin etiologie duševních poruch, diagnostické systémy
    - **povinná četba:** Orel: 14–32 (úvod, příčiny duševních poruch); Svoboda: 31–34 (pojetí normality)
  - přehled speciální psychiatrie: přehled kategorií duševních onemocnění dle MKN-10 (F00-F29)
    - četba: **povinná četba:** Orel: 164–172; Svoboda: 82–83 (klasifikační systémy)
    - **studijní materiál MKN-10:** <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F00-F99>
    - **doplňující četba:** Casey&Kelly: 1–23 (klasifikace psychiatrických poruch)
    - **odpovědník Klasifikace duševních poruch (vyplnit do 3. 12. 2024)**
- Týden 2 (23. 10. 2024, Mgr. Linhartová)
  - přehled speciální psychiatrie: přehled kategorií duševních onemocnění dle MKN-10 (F30-F99), klasifikace DSM-V a MKN-11
    - četba: **povinná četba:** Orel: 164–172; Svoboda: 82–83 (klasifikační systémy)
    - **studijní materiál MKN-10:** <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F00-F99>
    - **doplňující četba:** Casey&Kelly: 1–23 (klasifikace psychiatrických poruch)
    - **odpovědník Klasifikace duševních poruch (vyplnit do 3. 12. 2024)**
- Týden 3 (6. 11. 2024, Mgr. Beránek)
  - psychopatologie (obecná psychiatrie) 1: poruchy vědomí, spánku, orientace, vnímání
    - **povinná četba:** Orel: 129–138 (vědomí, orientace, vnímání); Svoboda: 130–135 (vědomí, spánek), 86–92 (vnímání)
    - **doplňující četba:** Casey&Kelly: 104–108 (disorders of consciousness), 24–41 (disorders of perception), 81–86 (disorders of the experience of self)
    - **odpovědník Psychopatologie I (vyplnit do 3. 12. 2024)**
  - psychopatologie (obecná psychiatrie) 2: poruchy paměti, pozornosti, myšlení, řeči, inteligence
    - **povinná četba:** Orel: 145–148 (paměť), 149–152 (myšlení), 152–154 (inteligence); Svoboda: 92–97 (pozornost, paměť), 97–104 (myšlení, řeč), 104–108 (inteligence)
    - **studijní materiál MKN-10:** <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F00-F99>
    - **doplňující četba:** Casey&Kelly: 42–62 (disorders of thought and speech), 63–71 (disorders of memory)
    - **odpovědník Psychopatologie II (vyplnit do 3. 12. 2024)**
- Týden 4 (20. 11. 2024, Mgr. Horký)
  - psychopatologie (obecná psychiatrie) 3: poruchy vůle a jednání (motoriky), emocí, osobnosti a pudů, suicidalita
    - **povinná četba:** Orel: 159–162 (vůle, jednání), 138–144 (emoce), 155–158 (pudy); Svoboda: 108–122 (pudy, emoce), 122–128 (vůle, jednání), 135–137 (osobnost); Casey&Kelly: 109–123 (personality disorders)

- **doplňující četba:** Casey&Kelly: 72–80 (disorders of emotion), 87–103 (motor disorders)
- **odpovědník Psychopatologie III (vyplnit do 3. 12. 2024)**
  - základy vyšetření v psychiatrii a psaní zprávy z rozhovoru a pozorování v psychiatrii, přítomný stav psychický (status praesens psychicus)
    - **povinná četba:** 81–86 (vyšetření v psychiatrii); Svoboda: 39–47 (psychiatrické vyšetření)
- Týden 5 (4. 12. 2024, Mgr. Horký)
  - kazuistická cvičení, nácvik diferenciálně diagnostického uvažování
- Týden 6 (18. 12. 2024, Mgr. Látalová)
  - kazuistická cvičení, nácvik diferenciálně diagnostického uvažování
  - informace ke zkoušce, příprava na zkoušku
- **Zkouška**

Literatura

povinná literatura

- OREL, Miroslav. *Psychopatologie: nauka o nemocech duše*. 3., aktualizované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2020. 430 s. ISBN 9788027125296.
- SVOBODA, Mojmir, Eva ČEŠKOVÁ a Hana KUČEROVÁ. *Psychopatologie a psychiatrie pro psychology a speciální pedagogy*. První vydání. Praha: Portál, 2006. 320 s. ISBN 80-7367-154-9.
- *Mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: MKN-10: desátá revize: aktualizovaná verze k 1. 1. 2009*. [Praha]: Bomton Agency, 2008. 860 s. ISBN 9788090425903. Online prohlížeč struktury MKN-10 ÚZIS: <https://mkn10.uzis.cz/prohlizec/F00-F99>

doplňující literatura

- CASEY, Patricia, & Brandon KELLY. *Fish's Clinical Psychopathology: Signs and Symptoms in Psychiatry*. Fourth Edition, 2019. Cambridge: Cambridge University Press. 140 s. ISBN 978-1-108-45634-0

Výukové metody

přednáška, domácí četba, cvičené testy, nácvik klinického uvažování, nácvik diferenciálně diagnostického uvažování, kazuistiky

Metody hodnocení

V průběhu semestru budou zařazeny odpovědníky v IS v rámci přípravy na jednotlivé přednášky (celkem čtyři sady odpovědníků). **Všechny odpovědníky je nutno vyplnit do 3. 12. 2024 a je vyžadováno minimálně 80% správných odpovědí.** Odpovědníky slouží jako kontrola přípravy na výuku a procvičení látky před zkouškou, proto **je možné odpovědníky do konečného termínu vyplňovat opakovaně, splnění je podmínkou pro připuštění ke zkoušce z předmětu**, výsledek odpovědníků se nebude započítávat do konečné známky, která bude určena pouze výsledkem zkoušky.

Zkouška proběhne formou ústní zkoušky, v rámci které si studenti vylosují jednu otázku z každého ze dvou okruhů: 1) duševní poruchy (speciální psychiatrie), 2) psychopatologie (obecná psychiatrie). V rámci zkoušky mohou být studenti dotázáni na jakékoliv otázky napříč rozsahem kurzu.

OKRUH 1

1. organické duševní poruchy
2. poruchy způsobené užívání psychoaktivních látek + poruchy příjmu potravy
3. schizofrenie a další psychotické poruchy
4. poruchy nálady
5. neurotické, stresové a somatoformní poruchy
6. poruchy osobnosti

OKRUH 2

1. poruchy vědomí a spánku
2. poruchy vnímání
3. poruchy pozornosti a paměti
4. poruchy myšlení
5. poruchy řeči a inteligence
6. poruchy vůle a jednání
7. poruchy emocí
8. poruchy pudů: obživného, pro zachování rodu, sociální
9. poruchy pudu sebezáchovného, suicidalita